

1915 29/1 53: 1. beh. af f. t. l. om ændr. i lov om rettens pleje (antal højesteretsdommere). 1916

[Aksel Larsen.]

vis indflydelse på, hvilken af de to afdelinger der kommer til at behandle den pågældende sag.

Jeg kan ikke lade være med at tænke på, hvordan det er, når københavnske kørelærere skal have elever op til køreprøve. De kan jo ikke bestemme, hvilken sagkyndig der skal bedømme de enkelte elever, men de prøver alligevel, i det omfang de har mindste mulighed derfor, ligesom at øve indflydelse på afgørelsen, idet de søger at lægge det tilrette med henblik på den enkelte elevs specielle kvalifikationer og den pågældende sagkyndiges mentalitet. Jeg kan levende forestille mig, at noget lignende vil ske, hvis Højesteret deles i to afdelinger, så vil parterne forud for sagens indbringelse og berømmelse for Højesteret spekulere på, om ikke de kan gøre et eller andet, så de sikrer sig, at sagen kommer til behandling i den eller den afdeling.

Jeg synes, det vil være meget uheldigt at pålægge rettens præsident den efter omstændighederne for sagens udfald afgørende bestemmelse om, hvilken afdeling der skal behandle den enkelte sag. Jeg tror, det er et meget kedeligt hverv, og jeg tror, Højesterets præsident bør fritages for dette.

Hvad angår dommernes antal, anser jeg det for givet, at 5 dommere er for lidt. Der er her i landet en lang og god praksis for, at en sags endelige og sidste afgørelse træffes for et adskilligt større forum, idet et større forum sikrer en alsidigere bedømmelse og belysning af sagen. Det fremgår af begge bilag til lovforslaget, såvel bilaget fra Højesteret som bilaget fra højesteretskrankens bestyrelse, at man er stærkt i tvivl med hensyn til antallet, men i alt fald mener skranken, at 5 er for lidt, og den citerer meget rigtigt en udtalelse af en af Højesterets medlemmer, afdøde højesteretspræsident Cosmos Meyer, der har sagt — jeg beder om tilladelse til at citere det —

„at højesteretsdommenes autoritet i høj grad beror på, at sagen ses fra så mange synspunkter, og at så mange temperamenter og livsanskuelser brydes under voringen.“

I de senere år har der været en overhåndtagende tendens til at gå over til skriftlig behandling med deltagelse af 5 højesteretsdommere. Dette er efter min opfattelse direkte stridende mod retsplejeloven og grundloven, så jeg kan godt forstå, at Højesteret selv udtaler sine betænkeligheder i anledning af denne praksis. Iøvrigt synes denne praksis, der er indført for at afhjælpe vanskelighederne, ikke at have bidraget synderligt til fremskyndelse af tempoet.

Nu skal man ikke opfatte mine bemærkninger sådan, at jeg gør mig til talsmand for en betydelig udvidelse af højesteretsdommernes antal, således at man kan få 2 afdelinger med 7 eller 9 dommere i hver. Mit principielle synspunkt er, at der kun bør være een afdeling, kun een Højesteret i landet, og jeg tror, at man med en bedre tilrettelæggelse af arbejdet kan klare det med det nuværende antal højesteretsdommere. Der er blot dette, at sagerne behandling tager for lang tid, og muligvis er der for mange sager, der kommer til Højesteret. Af statistikken fremgår det, at overbelastningen ikke skyldes straffesager. Fra 1930 til 1934 var der gennemsnitlig 70 straffesager om året for Højesteret, fra 1935 til 1939 var der kun 52, og i 1951 var der kun 35 straffesager, der kom til Højesteret. Det er altså gået nedad og nedad med straffesagerens antal for Højesteret. Det, der har bevirket vanskelighederne, er, at så mange borgerlige sager fylder op og sinker tempoet. Hvis man gennemgår højesteretstidende, kan man se, at mange af disse sager ikke har synderlig betydning, hverken for parterne eller principielt, så at der egentlig ikke er grund til at belaste Højesteret med dem. Det er naturligvis nødvendigt, at enhver sag kan prøves ved to instanser, men den egentlige grund til de nuværende vanskeligheder er vist kun, at altfor mange sager begynder ved landsretten med eneste anke til Højesteret, og jeg tror, at en del sager meget vel vil kunne begynde ved underretten. Det er jo sådan, at kompetencefordelingen mellem underret og landsret ikke sker efter sagens principielle betydning eller vigtighed for den, den